

**KOOPERACJA ZAKAZANA -
niedozwolone porozumienia
antykonkurencyjne w Unii Europejskiej**

Zbigniew Tokarski

WSB-NLU w Nowym Sączu

Uczestnicy niedozwolonych porozumień

- konkurenci (porozumienia poziome)
- przedsiębiorcy działający na różnych szczeblach obrotu, niekonkurujący bezpośrednio ze sobą, np. producenci i dystrybutorzy (porozumienia pionowe)

Formy niedozwolonych porozumień

Niedozwolone porozumienia mogą mieć formę:

uzgodnienia dokonanego w **jakiegokolwiek formie** przez przedsiębiorców lub ich związki. Nie muszą mieć formy pisemnej i mogą być zawarte np. podczas spotkania biznesowego

Najczęściej spotykane niedozwolone porozumienia

- **zmowy cenowe**, czyli ustalanie, bezpośrednio lub pośrednio cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów
- **porozumienia kontyngentowe**, czyli ograniczanie lub kontrolowanie produkcji lub zbytu
- **podział rynków** zbytu lub zakupu
- **ograniczanie dostępu do rynku** lub eliminowanie z niego przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem
- **zmowy przetargowe**, czyli wspólne uzgadnianie przed przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub w porozumieniu z organizatorem przetargu, warunków składanych ofert

Wyłączenia

Nie wszystkie porozumienia ograniczające konkurencję są nielegalne. Ustawa antymonopolowa przewiduje kilka kategorii wyłączeń spod zakazu.

1.Rada Ministrów może wyłączyć niektóre rodzaje porozumień spod zakazu ich zawierania. Dotyczy to porozumień, które spełniają wszystkie poniższe kryteria:

- przyczyniają się do postępu gospodarczego, technicznego, polepszenie produkcji, dystrybucji, itp.
- zapewniają nabywcy część korzyści
- nie stwarzają możliwości wyeliminowania konkurencji

Wyłączenia c.d.

2. Przedsiębiorcy mogą samodzielnie uznać, że zawarte przez nich porozumienie spełnia przytoczone wcześniej kryteria. Jednak będą musieli to udowodnić, jeśli UOKiK rozpocznie postępowanie.

3. Porozumienie ma charakter bagatelny. Jego uczestnicy posiadają niewielki udział w rynku, nieprzekraczający określonego progu:

- dla firm konkurujących ze sobą – 5% łącznie
- dla firm niekonkurujących ze sobą – 10% dla każdej

Sankcje

W Polsce Prezes UOKiK może wszcząć postępowanie administracyjne w sprawie praktyk ograniczających konkurencję (z urzędu lub na wniosek)

Jeśli doszło do naruszenia prawa konkurencji Prezes UOKiK może:

- nakazać zaniechanie** praktyki ograniczającej konkurencję (do 10 tys. euro za dzień zwłoki)
- nałożyć karę finansową** (do 10% przychodu firmy z roku przed nałożeniem kary)

Program łagodzenia kar (ang. leniency)

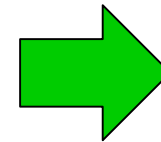

Przedsiębiorca, który uczestniczy w kartelu ma szansę na uniknięcie lub zmniejszenie kary finansowej.

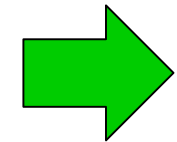
Warunkiem jest pełna współpraca z UOKiK i dostarczenie dowodów obciążających kartel.

Statystyka

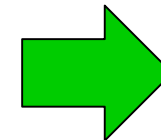
Ilość karteli wykrytych w UE (od 1990)

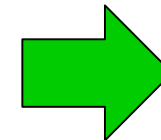
Ilość firm uczestniczących w kartelach (2006 – 2009)

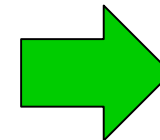
Kary finansowe dla karteli (1990-2009)

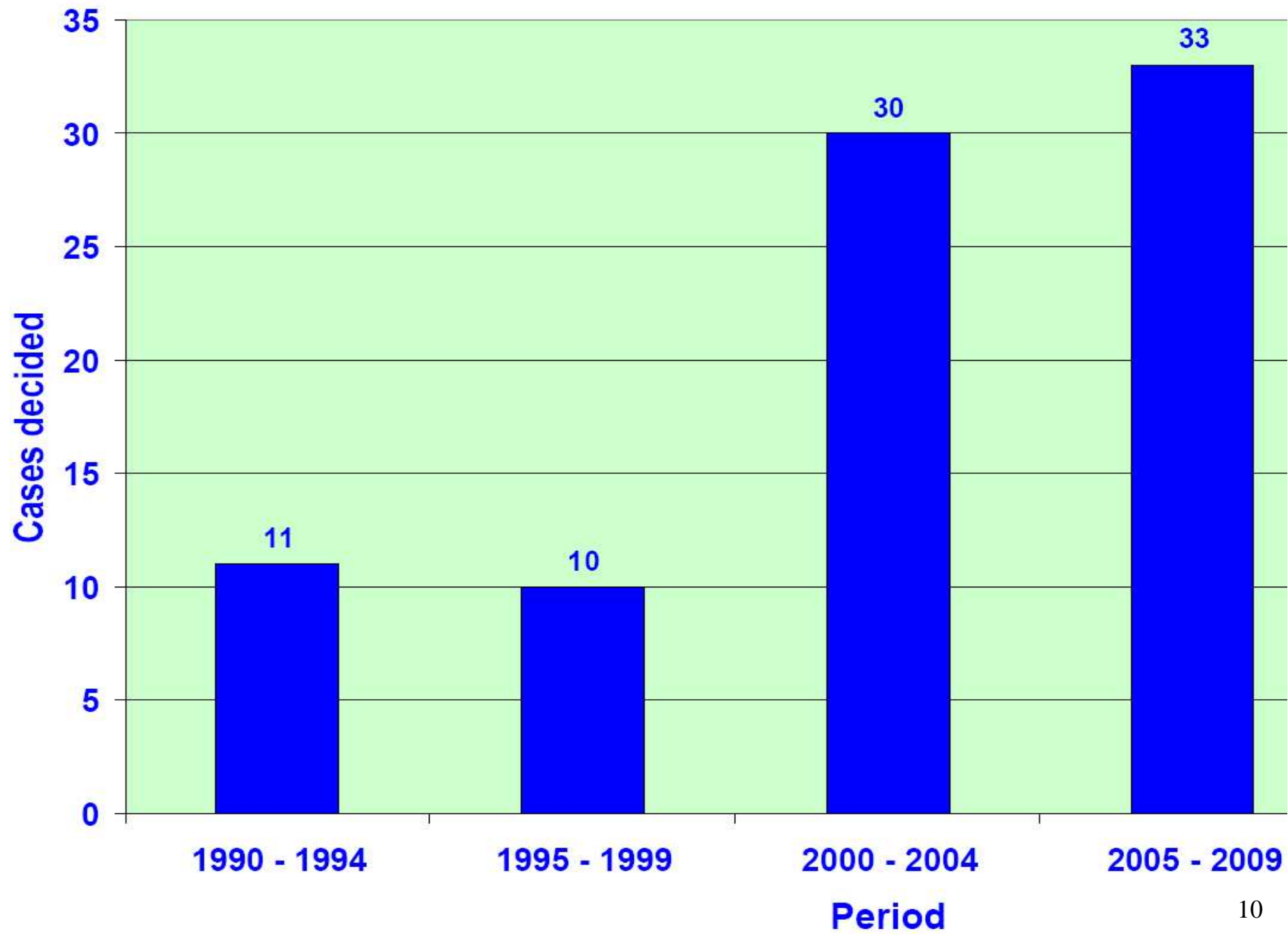

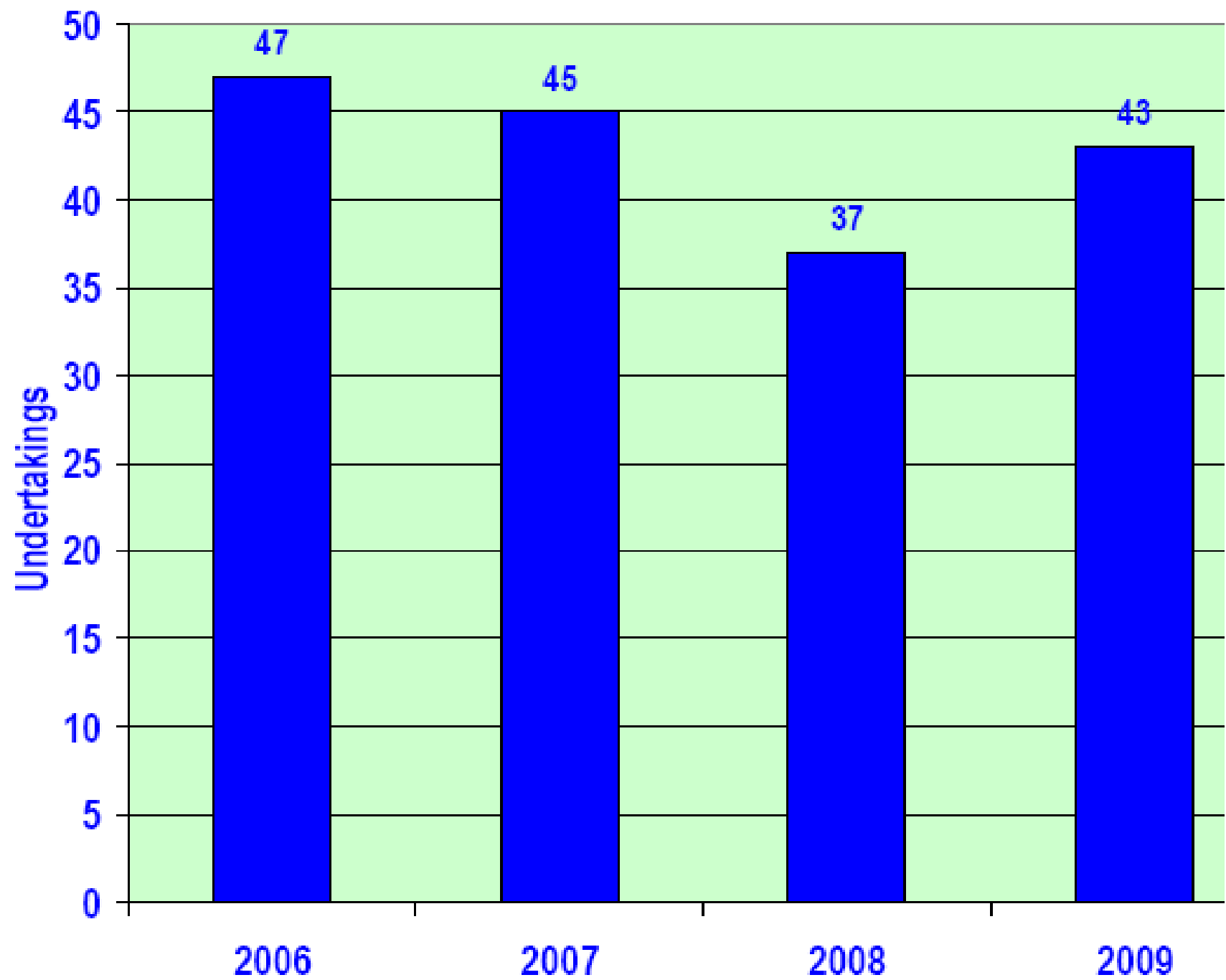
Najwyższe kary dla **karteli** (od 1969)

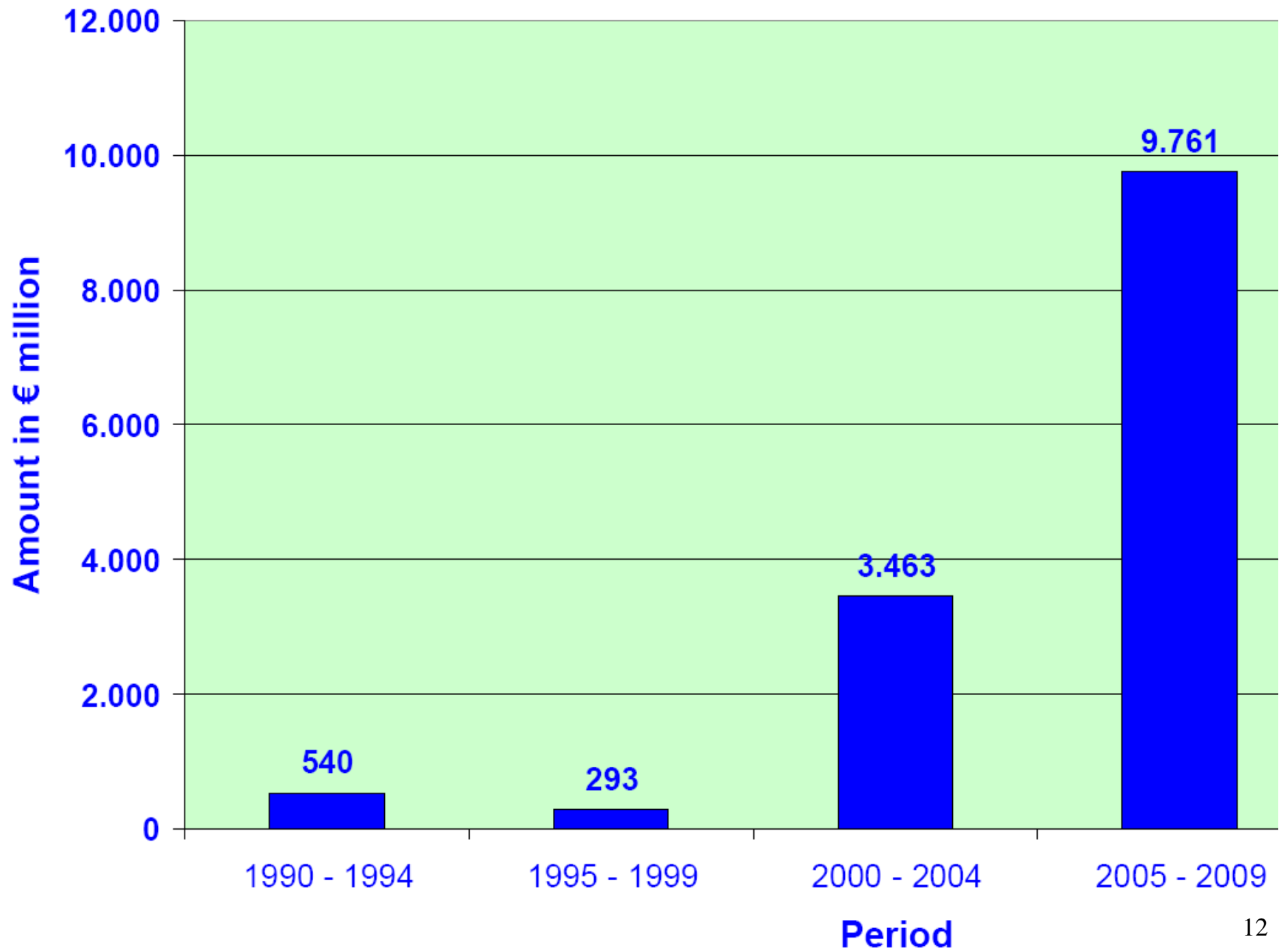

Najwyższe kary dla **firm** (od 1969)

Year	Case name	Amount in €*
2008	Car glass	1.383.896.000
++2009++	Gas	1.106.000.000
2007	Elevators and escalators	992.312.200
2001	Vitamins	790.515.000
2007	Gas insulated switchgear	750.712.500
2008	Paraffin waxes	676.011.400
2006	Synthetic rubber (BR/ESBR)	519.050.000
2007	Flat glass	486.900.000
2002	Plasterboard	458.520.000
2006	Hydrogen peroxide and perborate	388.128.000

Year	Undertaking**	Case	Amount in €*
2008	Saint Gobain	Car glass	896.000.000
++2009++	E.ON	Gas	553.000.000
++2009++	GDF Suez	Gas	553.000.000
2007	ThyssenKrupp	Elevators and escalators	479.669.850
2001	F. Hoffmann-La Roche AG	Vitamins	462.000.000
2007	Siemens AG	Gas insulated switchgear	396.562.500
2008	Pilkington	Car glass	370.000.000
2008	Sasol Ltd	Candle waxes	318.200.000
2006	Eni SpA	Synthetic rubber	272.250.000
2002	Lafarge SA	Plasterboard	249.600.000

Akty prawne i publikacje poświęcone ochronie konkurencji są dostępne na stronie:

www.uokik.gov.pl